

יום ד', כ"ו בתשרי תשס"ג (2 באוקטובר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

משהו קצת שונה הפעם, אך שמאיר לנו את כוחה של מסורה...

חודש תשרי הוא ראש השנה למניין בריאת העולם, הוא החודש השביעי לחודשים ומהווה סוף והתחלת השנה החקלאית. סתיו וקיץ, ימי דין ושמחה משמשים בו בערבוביה. כך הדבר לגבי היגוי השם תשרי שבני כל העדות בישראל הוגים אותו: תשרי בצירה, ואילו יוצאי תימן בלבד הוגים ומנקדים הברה אחרונה ב- חיריק!

ניגשתי לחפש בכתב יד תימני עתיק של מסכת "ראש השנה", ומצאנו כי התימנים ניקדו תורה שבעל-פה. ביודענו שתרבות יהודי תימן תרמה לחיינו המתחדשים בשמור ערכים, אני מניח שהצדק עמה בבטוי שם החודש, אך הדברים דורשים הוכחות:

במקרא נקרא חודש זה "**החודש השביעי**", ואילו בספרות התלמודית – "**תשרי**". שם זה נגזר מן המילה האכדית "תשריתו" שמובנה ראשית, וייתכן שגם המילה ראשיתו נגזרה מ"תשריתו", המנוקדת בחיריק. בהוכחות הבאות נעזרתי בחריזה, והמסקנה – תשרי בחיריק. במסכת "ראש השנה" שנינו: "**באחד בתשרי ראש השנה לשנים ולשמטין**". השורות מסתיימות בצליל חרוק, היות והספרות התלמודית נלמדה **בעל-פה** יש חשיבות רבה לדמיון הצלילים.

בקינה של רבינו סעדיה גאון, שחי במחצית הראשונה של המאה העשירי, והנאמרת ב"צום גדליה", מצויה חריזה: "אבלה נפשי וחשך תארי \ בית תפארתי נשרף ביד הארי \ גם פליטים אשר עזבו שארי \ דועכו היום בשלושה בתשרי."

ב"ספר תחכמוני" ליהודה אלחריזי בשער החמישי חורז: "ראש החדשים תשרי \ בעת כל טוב יפריא \ וכל טוב במרום השמחה ימריא". ובאותו שער משורר ספרד מוסיף וחורז: "תנה הכוס לפניך בתשרי \ ותפרח בה כעץ רענן ותפריא". אלחריזי הוא ממשוררי ספרד שחי לפני 800 שנה, מכאן שהיגוי תשרי בחיריק היה נהוג גם ביהדות ספרד של אז ומשום מה אבד ההיגוי החרוק מפי יהודי ספרד של היום.

...ראוי להוסיף שגם בלוח המוסלמי יש שני חודשים הנקראים "תשרין אלאוול" ו"תשרין אלתאני" – תשרי ראשון ותשרי השני. מכל הנאמר – תשרי בחיריק הוא היגוי עתיק יומין אשר רק תרבות תימן שמרה עליו ויש לחזקו ולהפיצו בפי כל ישראל.

[זכריה דורי – עלון 'זמן.מקום']

~~~

בין ישראל לעמים

"בעיה מיוחדת במינה היא דיני יחסים עם נכרי. וכאן הסיבוכים מרובים, ולכאורה מרובות הסתירות, שנשנו בנידון זה. ... ישנם מאמרים המבטאים בחומרה רבה את האיסור לרמות את הנכרי בחשבון, כמו שנאמר בתורה "**וחישב עם קונוהו**". [ויקרא כ"ה 50] ושם בעובד כוכבים הכתוב מדבר. ומצד שני, אתה מוצא דעות מקילות, כאילו מותר ליהנות מטעות של גוי, ובלבד שלא יהיה שם חילול השם.

ישנה הלכה פסוקה [רמב"ם, הלכות גזלה ואבדה א' ב'] שלפיה – כל מקום שנאמר בתורה "**לא תגנובו**" או "**לא תגזול**" – אין הפרש מי הוא הנגזל, אם בן ישראל או נכרי. והרי איסור גזל הוא משבע המצוות שגם בן נח מצווה עליו, כל שכן בן ישראל. [ההמשך יבוא...] [הלכה לעם]

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **רביעי**

יום נעים ושמח, בציפיה לישועה!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל